REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Podpisnik:Peter Pogacar
Izdajatelj certifikata:sigov-ca
Serijska št. certifikata:ac 97 f1 d5
Datum poteka certifikata:25.02.2020
Datum in čas podpisa:08:52, 22.12.2016
Referenčna številka:0070-28/2016/3

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana T: 01 369 77 00
E: gp.mddsz@gov.si

Številka: 0070-28/2016
Ljubljana, 21. 12. 2016
EVA 2016-2611-0073

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – predlog za obravnavo – skrajšani postopek

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter ga posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloge:
- Predlog zakona

Prejmejo:
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Predlaga se skrajšani postopek obravnave zakona v Državnem zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor RS) na podlagi prve alineje prvega ostavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07-uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13), ker gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. S spremembami zakona se na novo ureja najnižja pokojnina za upokojence z daljšim delovnim stažem. Namen zakona je zagotoviti najnižjo starostno ali invalidsko pokojnino za upokojence z daljšim delovnim stažem, s tem pa zagotoviti njihovo osnovno socialno varnost v vsaj takšni meri, da jim za preživetje ne bo potrebno zaprošati za varstveni dodatek. S spremembo zakona se tako zagotavlja socialna varnost upokojencem z daljšo aktivno dobo oziroma daljšo pokojninsko dobo brez dokupa.

S predlogom zakona se ne spreminja sistemske ureditve odmere pokojnin v splošnem sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja, temveč se zgolj v enem členu zagotavlja višjo socialno varnost upokojencem, ki so dopolnili 37, 38, 39 in 40 let pokojninske dobe brez dokupa, in sicer na način, da se določijo novi zneski najnižje pokojnine, ki so odvisni od dolžine pokojninske dobe brez dokupa.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- dr. Andraž Rangus, sekretar, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; - mag. Mitja Žiher, vodja Sektorja za pokojnine in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; - Peter Pogačar, državni sekretar; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; - Martina Vuk, državna sekretarka, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; - dr. Andraž Rangus, sekretar, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; - mag. Mitja Žiher, vodja Sektorja za pokojnine in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
5. Kratek povzetek gradiva:
S predlogom zakona se zaradi zagotovitve socialne varnosti s spremembo 39. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) posameznikom z dolgim delovnim stažem določi nov institut, in sicer se določijo novi zneski najnižje pokojnine, ki so odvisni od dolžine pokojninske dobe brez dokupa. Posameznikom z dolgim delovnim stažem se po tem zakonu zagotavlja najnižja pokojnina v primeru, ko njihova starostna ali invalidska pokojnina, odmerjena od pokojninske osnove (tudi če je bila odmerjena od najnižje pokojninske osnove) in glede na dopolnjeno pokojninsko dobo brez dokupa, ne dosega v zakonu določenega zneska. S spremembo člena je tako določeno, da se posamezniku, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe brez dokupa, zagotovi starostna ali invalidska pokojnina, ki ne more biti nižja od 500 eurov. Nadalje se zavarovancu, ki se upokoji z dopolnjenimi več kot 39 leti in manj kot 40 leti pokojninske dobe brez dokupa in katerega starostna ali invalidska pokojnina ne presega zneska 490 eurov, starostna ali invalidska pokojnina zagotovi v višini 490 eurov. Podobno velja za zavarovanca, ki sta dopolnila 38 ali 37 let pokojninske dobe brez dokupa, ki se jima starostna ali invalidska pokojnina, ne glede na višino odmerjene starostne ali invalidske pokojnine, zagotovi v višini 480 eurov oziroma 470 eurov. Zakon prav tako določa jasnejšo dikcijo uskladitve najnižje in najvišje pokojninske osnove.

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	**DA**/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/**NE**
c)	administrativne posledice	DA/**NE**
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/**NE**
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/**NE**
e)	socialno področje	**DA**/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in	DA/**NE**

	mednarodnih organizacij	

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna		+3,7 mio eurov	+7,4 mio eurov	+ 7,4 mio eurov
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Dodatna obveznost RS do ZPIZ	1611-11-0006	6396		3,7 mio eurov
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	DA/**NE**
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:	

– Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/**NE** – Združenju občin Slovenije ZOS: DA/**NE** – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/**NE** Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/**NE**
Predlog zakona je bil pripravljen na podlagi pobude interesne skupine Zveze društev upokojencev Slovenije.	
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: …… V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – . Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano …….. Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o …, kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	**DA**/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/**NE**
Peter POGAČAR **DRŽAVNI SEKRETAR**	

PRILOGA 3 (jedro gradiva):

SKRAJŠANI POSTOPEK
EVA 2016-2611-0073

ZAKON
O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

– ocena stanja na področju urejanja,

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15, v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) je temeljni zakon, ki ureja sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Njegove določbe določajo tako pogoje za vključitev v zavarovanje kot tudi pogoje za pridobitev ter odmero pravic. ZPIZ-2 tako ureja enega izmed področij socialne varnosti v državi, saj oblikuje sistem socialnega zavarovanja za primer nastopa starosti, invalidnosti in smrti ter pogoje, pod katerimi se posameznikom zagotavlja socialna varnost v primeru nastanka izpostavljenih zavarovalnih primerov.

Način odmere pravic je odvisen od sistemske ureditve pokojninskega in invalidskega zavarovanja oziroma od sheme, na podlagi katere se izvaja zavarovanje. V slovenskem pokojninskem sistemu, ki temelji na dokladnem načinu financiranja, na odmero starostne pokojnine vplivajo starost, dopolnjena pokojninska doba in spol zavarovanca. Višina pokojnine je praviloma odvisna od višine pokojninske osnove in višine odstotka, uporabljenega za njeno odmero.

S sprejemom ZPIZ-2 se formula za izračun višine pokojnine ni bistveno spremenila, kljub temu pa je prišlo do precejšnjih novosti pri posameznih elementih formule, in sicer pri izračunavanju pokojninske osnove in določanju odmernega odstotka. Način izračunavanja po ZPIZ-2 sicer ostaja enak kot velja za klasičen Bismarckov sistem pokojninskega zavarovanja, kjer se na podlagi preteklih plač oziroma zavarovalnih osnov, od katerih so bili plačani prispevki in ki so ustrezno valorizirane na vrednost v letu upokojitve posameznika, izračuna pokojninska osnova. Le-ta se pomnoži z odmernim odstotkom, katerega višina se določi v odvisnosti od dopolnjene pokojninske dobe. Nov način določitve valorizacijskega količnika po eni strani omogoča ugodnejši način odmere pokojnine, po drugi strani pa zaustavlja padanje pokojnin, ki je bilo po prejšnji zakonodaji posledica načina določanja valorizacijskih količnikov in nižjih odmernih odstotkov.

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da je pravica do pokojnine pravica iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki izhaja iz minulega dela in temelji na prispevkih, plačanih v času aktivne dobe zavarovanca. Dolžina dopolnjene pokojninske dobe pogojuje višino odstotka, ki se uporabi za odmero starostne pokojnine, le-ta pa se razlikuje glede na spol zavarovanca. Višina vplačanih prispevkov je odvisna od višine osnove, zato mora oseba z višjo osnovo plačati tudi višje prispevke. Pravica do pokojnine in druge pravice iz naslova minulega dela se priznavajo na temelju vplačanih prispevkov in minulega dela. Sorazmernost med vplačanimi prispevki ter prejemki iz sistema zato mora obstajati.

Dodati je potrebno, da sistem pokojninskega zavarovanja v RS vendarle ni čisti »zavarovalniški« sistem, temveč gre za sistem, ki temelji tudi na **načelih vzajemnosti in solidarnosti**. Načelo intrageneracijske solidarnosti oziroma redistribucije naš pokojninski sistem zagotavlja z omejitvijo najvišje pokojninske osnove oz. osnove za odmero pokojnine, kar posledično pomeni pri osebah z višjimi dohodki bistveno nižjo nadomestitveno stopnjo ob hkratnem dejstvu, da osnova za plačilo prispevkov ni omejena. Sedanja ureditev je predvsem posledica dejstva, da je v sistemu močno prisotna solidarnosti med posamezniki oziroma redistribucija znotraj posamezne generacije, ki je sicer značilna za socialne transferje, kar pa pokojnine seveda niso. V sistemu so tako vgrajene vertikalna solidarnost med generacijo aktivnih in upokojenih (prispevki so obvezni in proporcionalni glede na prispevno osnovo; zavarovanci z višjimi plačami oziroma dohodki plačujejo prispevke od osnov, ki navzgor niso omejene, medtem ko se njihove pravice limitirajo z določitvijo najvišje pokojninske osnove), horizontalna solidarnost med upokojenci (maksimalno razmerje med pokojninami za enako dolgo dobo zavarovanja 1:4) in solidarnost med upokojenci, ki so se upokojili v različnih obdobjih.

Na gmotni položaj upokojencev neposredno vplivajo tudi odmera pokojnine od najnižje oziroma najvišje pokojninske osnove in najnižja pokojnina v višini 26 odstotkov najnižje pokojninske osnove. Z ZPIZ-2 je določenim zavarovancem zajamčena odmera od najnižje pokojninske osnove, če starostna pokojnina s pripadajočimi uskladitvami v letu uveljavitve pravice, odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od zavarovančeve pokojninske osnove, ne dosega zneska starostne pokojnine za enako pokojninsko dobo, odmerjenega od najnižje pokojninske osnove. Od najvišje pokojninske osnove, ki je štirikratnik najnižje, se pokojnina odmeri, če starostna pokojnina s pripadajočimi uskladitvami v letu uveljavitve pravic odmerjena glede na pokojninsko dobo od zavarovančeve pokojninske osnove, preseže znesek starostne pokojnine za enako pokojninsko dobo, odmerjene od najvišje pokojninske osnove. Pokojnine iz javne blagajne v Sloveniji se ne morejo odmerjati od višjega zneska, kot ga predstavlja najvišja pokojninska osnova, pri čemer višina odstotka za odmero pokojnine na podlagi dopolnjene pokojninske dobe navzgor ni omejena.

Načeli vzajemnosti in solidarnosti posameznikom, ki so sicer 40 let vplačevali v sistem, vendar pa so imeli v svojem aktivnem obdobju zelo nizke plače, zaradi česar s svojimi vplačili ne bi dosegli niti minimalne pokojnine, omogočata, da se upokojijo s pokojnino, odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, ki pri teh posameznikih nastopa v funkciji socialnega korektiva. Zaradi načela solidarnosti ali redistribucije se tem zavarovancem torej zagotavljajo višje pravice, kot bi jim pripadale glede na pokojninsko dobo in višino plačanih prispevkov. Za razliko, ki jo te osebe prejmejo med pokojnino, ki bi ustrezala njihovim prispevkom in pokojnino, ki jo garantira obvezni (javni) pokojninski sistem, je potrebno zagotoviti finančna sredstva, ki pa gredo deloma v škodo posameznikov, ki so 40 let plačevali prispevke, ki presegajo najvišjo pokojninsko osnovo, deloma pa v breme države. Ker je v slovenskem javnem pokojninskem sistemu višina pokojnine z zakonom omejena tako navzdol kot navzgor in je najvišja pokojnina preko najvišje pokojninske osnove limitirana s 4-kratnikom najnižje pokojninske osnove, se vsa finančna sredstva, ki jih ti posamezniki s prispevki preplačajo, prerazporedijo znotraj sistema in z vidika posameznika nastopajo kot davčni odtegljaj. Ker pa ne glede na navedeno še vedno zmanjka finančnih sredstev za izplačilo vseh pravic, ki se financirajo iz javnega pokojninskega sistema, razliko doplača država. Osebe z višjimi dohodki, ki bi glede na kriterije imele pokojnino višjo od maksimalno določene, prejmejo torej pokojnino v maksimalno določeni višini, torej manj, kot bi prejemali, če bi bila pokojnina odvisna zgolj od plačila prispevkov. Na ta način v skladu s solidarnostnim načelom zagotavljajo sredstva za osebe z nižjimi dohodki tekom aktivne dobe, kar prispeva k višji socialni varnosti upokojencev. Sistem obveznega pokojninskega zavarovanja je tako tudi solidarno naravnan, vendar pa je kljub vsemu v svojem bistvu zavarovalni sistem.

Po pregledu podatkov o višinah pokojnin so se v zadnjem času pojavile zahteve po dvigu najnižjih pokojnin za 40 let pokojninske dobe brez dokupa, torej težnje po dvigu najnižjih pokojnin za tiste upokojence, ki so delali daljše obdobje in se upokojili z daljšo pokojninsko dobo brez dokupa. V letošnjem letu namreč starostna pokojnina, odmerjena od najnižje pokojninske osnove za 40 let pokojninske dobe brez dokupa znaša 443,74 eurov za moške in 498,00 eurov za ženske. Odprlo se je vprašanje ustrezne višine pokojnin zavarovancev z daljšim aktivnim obdobjem ter ustreznost njihove socialne varnosti v primeru ohranjanja trenutnega sistema odmere pokojnine oziroma ustreznost zagotavljanja najnižje pokojnine.

Na gmotni položaj upokojencev ter ohranjanje realne vrednosti pokojnin pa vplivajo tudi uskladitve pokojnin, ki so bile v zadnjih obdobjih omejene ali celo onemogočene. Usklajevanje pokojnin je bilo namreč z interventnimi zakoni že v letih 2010 in 2011 omejeno, v letu 2012 popolnoma onemogočeno, v letu 2013 minimalno, v letih 2014 in 2015 pa ponovno onemogočeno, kar je vplivalo na zmanjševanje vrednosti pokojnin in slabšalo gmotni položaj uživalcev pokojnin. Posledice takih ukrepov pa niso razvidne le iz ravni pokojnin v letu, v katerem so izvršeni ukrepi, temveč veljajo trajno. Negativni učinki interventnih zakonov oziroma ukrepov se stopnjujejo z naraščanjem njihovega števila. Smisel usklajevanja je v ohranjanju vrednosti pokojnin v času njihovega izplačevanja. Če se to po obsegu omejuje ali pa ga sploh ni, se njegov namen ne uresničuje, posledično pa se zmanjšuje tudi vrednost pokojnin, zaradi česar se slabša gmotni položaj upokojencev. Če se podobno dogaja tudi s plačami, se posegi v usklajevanje pokojnin ne kažejo v večjem upadanju razmerja med njimi, v nasprotnem primeru pa se razlike med njimi povečujejo. V zadnjem času je zaznati tudi padec razmerja med povprečnimi pokojninami in povprečno plačo.

Zakon bo s povišanjem najnižje pokojnine upokojencem s daljšim delovnim stažem in najnižjimi pokojninami zagotovil boljšo socialno vključenost ter zaščito, saj je namen sprememb v dvigu

njihovega dohodka.

- navedba predpisov, ki urejajo to področje,

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15)

- ugotovitve pri spremljanju izvajanja veljavnega predpisa (predstavitev ciljev predpisa, ocena doseženih ciljev, metode oziroma merila, po katerih je pripravljena ta ocena, vzroki, zakaj cilji niso bili ali niso bili v celoti doseženi),

Pri spremljanju izvajanja veljavnega zakona v praksi se ugotavlja, da so prejemki iz naslova socialnega varstva višji od starostne ali invalidske pokojnine, ki jo za 40 let pokojninske dobe brez dokupa prejemajo upokojenci, ki so že tekom svoje aktivne dobe prejemali nizke dohodke in imajo zato posledično pokojnino odmerjeno od najnižje pokojninske osnove. Temeljni namen zakona je zagotoviti starostno in invalidsko pokojnino vsaj v primerljivi višini, kot je višina varstvenega dodatka, ki ga urejajo predpisi s področja socialnega varstva.

Namen zakona je zagotoviti najnižjo starostno in invalidsko pokojnino upokojencem z dopolnjenimi 40 leti pokojninske dobe brez dokupa v višji višini, kot je zagotovljena z odmero od najnižje pokojninske osnove, s tem pa zagotoviti njihovo osnovno socialno varnost vsaj v takšni meri, da jim za preživetje ne bo potrebno zaprošati za varstveni dodatek. S spremembo zakona se tako zagotavlja socialna varnost upokojencem z daljšo aktivno dobo oziroma daljšo pokojninsko dobo.

- poglavitni problemi oziroma vprašanja na področju urejanja (jasna opredelitev, velikost in obseg, vzrok za njihov nastanek),

Po pregledu podatkov o višinah pokojnin so se v zadnjem času pojavile zahteve po dvigu najnižjih pokojnin za polno pokojninsko dobo, torej težnje po dvigu najnižjih pokojnin za tiste upokojence, ki so delali daljše obdobje in se upokojili z daljšo pokojninsko dobo. V letošnjem letu namreč starostna pokojnina odmerjena od najnižje pokojninske osnove za 40 let pokojninske dobe brez dokupa znaša 443,74 eurov za moške in 498,00 eurov za ženske. Odprlo se je vprašanje ustrezne višine pokojnin tistih zavarovancev z daljšim aktivnim obdobjem ter ustreznost njihove socialne varnosti v primeru ohranjanja trenutnega sistema odmere pokojnine oziroma ustreznost zagotavljanja najnižje pokojnine. Gre torej za vprašanje, ali je ustrezno, da je določena najnižja pokojnina za vse zavarovance v enaki višini, ne glede na dolžino aktivne dobe posameznika oziroma na dolžino dopolnjene pokojninske dobe.

Na gmotni položaj upokojencev ter ohranjanje realne vrednosti pokojnin pa vplivajo tudi uskladitve pokojnin, ki so bile v zadnjih obdobjih omejene. Usklajevanje pokojnin je bilo namreč z interventnimi zakoni že v letih 2010 in 2011 omejeno, v letu 2012 popolnoma onemogočeno, v letu 2013 minimalno, v letih 2014 in 2015 pa ponovno onemogočeno, kar je vplivalo na zmanjševanje vrednosti pokojnin in slabšalo gmotni položaj uživalcev pokojnin.

- kako so bili problemi ugotovljeni,

Problemi so bili ugotovljeni na podlagi podatkov iz Letnih poročil Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter na predlog Zveze društev upokojencev Slovenije.

- predpisi Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja,
- mednarodni sporazumi, ki vplivajo na področje urejanja,
- odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev,
- odločbe Sodišča Evropske unije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev,
- razlogi, s katerimi se utemeljuje potreba po novem predpisu ali spremembi in dopolnitvi veljavnega predpisa

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

S predlogom zakona se s spremembo 39. člena ZPIZ-2 zaradi zagotovitve socialne varnosti posameznikom z dolgim delovnim stažem določi nov institut, in sicer se določijo novi zneski najnižje pokojnine, ki so odvisni od dolžine pokojninske dobe brez dokupa. Posameznikom z dolgim delovnim stažem se po tem zakonu zagotavlja najnižja pokojnina v primeru, ko njihova starostna ali invalidska pokojnina, odmerjena od pokojninske osnove (tudi če je bila odmerjena od najnižje pokojninske osnove) in glede na dopolnjeno pokojninsko dobo brez dokupa, ne dosega v zakonu določenega zneska. S spremembo člena je tako določeno, da se posamezniku, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe brez dokupa, zagotovi starostna ali invalidska pokojnina, ki ne more biti nižja od 500 eurov. Zavarovancu se najprej odmeri pokojnina v skladu z drugimi določbami ZPIZ-2, ki urejajo način določanja višine starostne ali invalidske pokojnine. V primeru, da tako ugotovljena višina starostne ali invalidske pokojnine znaša manj od zakonsko določenega zneska najnižje pokojnine, je starostna ali invalidska pokojnina zagotovljena v višini najnižje pokojnine, ki se določa s tem zakonom. Za 40 let pokojninske dobe brez dokupa je torej zagotovljena najnižja pokojnina v višini 500,00 eurov. Nadalje je zavarovancu, ki se upokoji z dopolnjenimi več kot 39 leti in manj kot 40 leti pokojninske dobe brez dokupa in katerega starostna ali invalidska pokojnina ne presega zneska 490 eurov, zagotovljena starostna ali invalidska pokojnina v višini 490 eurov. Podobno velja za zavarovanca, ki sta dopolnila 38 ali 37 let pokojninske dobe brez dokupa, ki jima je starostna ali invalidska pokojnina, ne glede na višino odmerjene starostne ali invalidske pokojnine, zagotovljena v višini 480 eurov oziroma 470 eurov.

Zneski, ki jih nominalno določa ta zakon, se usklajujejo na način in v rokih kot to velja za vse pokojnine, kar pomeni, da višina zneskov sledi usklajevanju pokojnin (rednim ali izrednim uskladitvam).

S tem zakonom se tako zagotavlja nov institut najnižje pokojnine za starostno in invalidsko pokojnino, kadar višina le-te ne presega zneska, ki ga zakon za določeno pokojninsko dobo brez dokupa določa kot najnižjo pokojnino. Starostna ali invalidska pokojnina sta tako zagotovljeni od najnižje pokojnine za določeno pokojninsko dobo brez dokupa, če starostna ali invalidska pokojnina za isto dolgo dobo ne dosega tega zneska.

Zakon prav tako določa jasnejšo dikcijo uskladitve najnižje in najvišje pokojninske osnove.

2.2 Načela

Načelo prerazdelitve:

S predlogom zakona se sledi načelu prerazdelitve. To načelo zagotavlja, da so nekateri zavarovanci ob uveljavljanju pravic upravičeni do višjih pravic kot bi jim pripadale, če bi bile odmerjene izključno na podlagi vplačanih prispevkov. Na ta način se jim zagotavlja njihova socialna varnost in bistvo socialnega zavarovanja kot takega.

Načeli vzajemnosti in solidarnosti

S predlogom zakona se zagotavljata tudi temeljni načeli slovenskega pokojninskega sistema, in sicer načelo vzajemnosti in načelo solidarnosti, na osnovi katerih se zagotavlja materialna in socialna varnost za primer starosti, invalidnosti, smrti in v drugih zavarovanih primerih na način, da zavarovanci v sistem vplačujejo prispevke vzajemno eden za drugega (sredstva, ki jih prispevajo zavarovanci se sproti porabijo za izplačilo pravic), pravice pa uveljavljajo osebe, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice. V skladu z načelom solidarnosti se osebam, ki zaradi različnih razlogov tekom aktivnega obdobja niso uspele plačevati prispevkov v tolikšni meri, da bi si zagotovile splošno raven pravic, zagotavlja materialna in socialna varnost za primer starosti, invalidnosti ali smrti ne glede na to, ali je v aktivnem obdobju življenja v pokojninsko blagajno prispeval toliko sredstev, kot se mu jih bo izplačevalo v pasivnem obdobju življenja. Na ta način se posamezniku takrat zagotavlja dostojen življenjski standard, hkrati pa se preprečuje socialna ogroženost določenih kategorij zavarovancev.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:
   - konkreten opis predlaganih rešitev,
   - variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve.

Predlog zakona določa, da posameznik, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe brez dokupa pridobi pravico do starostne ali invalidske pokojnine, ki ne more biti nižja od 500 eurov. V primeru, da zavarovančeva starostna ali invalidska pokojnina za 40 let ali več pokojninske dobe brez dokupa, odmerjena v skladu z uporabo drugih določb ZPIZ-2 o odmeri starostne ali invalidske pokojnino znaša manj od v predlogu zakona določenega zneska, je zavarovancu zagotovljena starostna pokojnina v višini 500 eurov. Če bi se zavarovanec upokojil z dopolnjenimi več kot 39 leti in manj kot 40 leti pokojninske dobe brez dokupa, njegova starostna ali invalidska pokojnina pa ne bi presegla zneska 490 eurov, bi mu bila starostna ali invalidska pokojnina zagotovljena v višini 490 eurov. Zavarovancema, ki sta dopolnila 38 ali 37 let pokojninske dobe brez dokupa, bi se pokojnina, ne glede na višino odmerjene starostne ali invalidske pokojnine po drugih določbah ZPIZ, ki urejajo odmero, zagotovila v višini 480 eurov oziroma 470 eurov.

Predlog zakona v prehodni določbi določa, da se zagotavljajo pravice v obsegu iz prejšnjega člena tudi tistim upokojencem, ki so se upokojili po predhodno veljavnih zakonodajah, torej pred veljavnostjo tega zakona, pa se jim je starostna ali invalidska pokojnina odmerila v nižjem znesku kot pa ga določa ta zakon. Tudi tem upravičencem bo v nadaljevanju zagotovljena starostna ali invalidska pokojnina v višini, kot jo določa ta zakon.

Zakon prav tako določa jasnejšo dikcijo uskladitve najnižje in najvišje pokojninske osnove.

b) Način reševanja:
   - vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom,

S predlogom zakona se s spremembo 39. člena ZPIZ-2 zaradi zagotovitve socialne varnosti posameznikom z dolgim delovnim stažem uvede nov institut, in sicer se določijo novi zneski najnižje pokojnine, ki so odvisni od dolžine pokojninske dobe brez dokupa.

   - vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati,
   - vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami),
   - vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi,
   - vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi,
   - vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:
   - z veljavnim pravnim redom,
   - s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo,
   - s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati.

č) Usklajenost predloga zakona:
   - s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi,
   - s civilno družbo oziroma ciljnimi skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj),
   - s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

V razpravo so bili vključeni:
- predstavniki zainteresirane javnosti (ZDUS);

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ocena finančnih sredstev za državni proračun,
- ocena drugih javnih finančnih sredstev,
- predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna,
- predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva,
- predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva,
- sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poroštva),
- v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena …

S predlaganim ukrepom za zagotovitev primerne socialne varnosti vsem posameznikom, ki so s svojo aktivnostjo daljše časovno obdobje participirali v pokojninsko blagajno, se bodo povečali odhodki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Sloveniji za ta ukrep v višini približno 615.000 eurov na mesec. Razumeti je namreč potrebno, da bo v letu 2017 zaradi uveljavitve zakona prišlo do povišanja pokojnin okoli 33.000 upokojencem, od tega 31.800 starostnih in 1.200 invalidskih. Glede na to, da se bo pričel zakon uporabljati 1.7.2017, pomeni, da se bodo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2017 povečali odhodki za 3,7 milijona eurov.

Sredstva bodo zagotovljena v okviru skupnih prihodkov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, odhodki zavoda pa se zaradi navedenega novega ukrepa ne bodo povečali, saj se predvideva, da se zaradi gospodarske rasti in ugodne gospodarske klime, zavarovanci ne bodo odločali v takšni meri za upokojevanje. Tako se bo odstotek porasta povprečnega števila starostnih uživalcev v letu 2017 dodatno znižal iz 1,56% na 1,46%, kar pomeni za 0,1 odstotne točke. Kar pomeni zmanjšanje števila uživalcev za 430 na letni ravni. Če predpostavimo, da bi te osebe imele povprečno pokojnino v znesku 625 eur, bi to pomenilo na letni ravni za 3,2 milijona eurov zmanjšanje odhodkov za pokojnine. Tem osebam ne bo potrebno plačevati tudi obveznega zdravstvenega zavarovanja, kar pomeni dodatni prihranek v višini 320 tisoč evrov. Prav tako se predvideva, da bodo dodatni prihranki pokojninske blagajne za 0,5 milijona evrov z naslova nižjega izplačila sredstev za letni dodatek zaradi upoštevanja tuje pokojnine kot je to predvideno v ZIPRS.

V letu 2018 in 2019 se povišanje odhodkov iz naslova na novo izplačanih pokojnin pričakuje v bistveno nižjem znesku, saj se ta ukrep v letu 2018 in 2019 nanaša samo na nove upravičence.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah: Dodatna obveznost RS do ZPIZ, na proračunski postavki 6396.

- sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru sprejetega državnega proračuna s postavke … na postavko …,
- sredstva bodo zagotovljena z rebalansom ali spremembami državnega proračuna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih,

NORVEŠKA

Norveška nima zakonsko določene minimalne pokojnine, vendar pa minimalna pokojnina (*minste pensjonsnivå*) dejansko izhaja iz načina odmere pokojnine. Za samskega upokojenca, ki izpolnjuje 40 let zavarovalne dobe, pri čemer le-ta temelji na letih prebivanja na Norveškem, je letni znesek minimalne pokojnine v maju 2015 znašal 175,739 norveških kron (€18,276).

– prikaz ureditve v pravnem redu EU,

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

– prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU,

AVSTRIJA

Avstrija nima zakonsko določene najnižje pokojnine, kar pomeni, da pokojninski sistem za osebe pod določenim starostnim pragom ne zagotavlja minimalne pokojnine. Vendar pa je bil leta 2010 uveden t.i. izravnalni dodatek *(Ausgleichszulagen)*, pri katerem gre za minimalni dohodek iz sistema pokojninskega zavarovanja, ki temelji na višini sredstev posameznika ter nadomešča nekdanji sistem socialne pomoči.

Izravnalni dodatek, ki se izplačuje v odvisnosti od vseh dohodkov in premoženja posameznika, zagotavlja minimalni dohodek za zagotovitev preživetja ljudem v stiski, ki so že upravičeni do pokojnine in ne pridobijo dovolj visokih pravic iz javnega pokojninskega sistema ali so brez drugih dohodkov. Osebe so tako upravičene do izravnalnega dodatka, če je znesek njihove mesečne pokojnine ali pokojnine skupaj z drugimi dohodki (vključno z dohodki zakoncev, ki živijo v istem gospodinjstvu) nižji od zakonsko določenega praga. Dodatek se 14-krat letno na zahtevo izplača poleg pokojnine, tako da celotni znesek doseže višino minimalnega dohodka. Znesek tega dodatka je tako na ravni razlike med dejanskim dohodkom in zakonsko določenim pragom, in sicer v letu 2015 v višini 872,31 EUR/mesec za samske upokojence ter 1307,89 EUR/mesec za upokojence, ki živijo v skupnem gospodinjstvu z zakoncem.

Dodatek se lahko še poveča, če ima posameznik vzdrževane otroke, in sicer se poviša za vsakega otroka do 18. ali do 27. leta starosti, če se le-ta poklicno usposablja ali se šola na univerzitetni ravni. V primeru otrok s posebnimi potrebami ni starostne omejitve prejemanja, višina dodatka pa znaša 134,59 EUR/mesec. V kolikor posameznik potrebuje oskrbo, mu pripada tudi dodatek za dolgotrajno oskrbo.

HRVAŠKA

Minimalna pokojnina

Medtem ko v II. stebru ni zakonsko določene minimalne pokojnine, pa ima Hrvaška v I. stebru določeno minimalno pokojnino iz sistema socialnega zavarovanja, njena višina pa je odvisna od višine nacionalne povprečne plače, od dolžine zavarovalne dobe, odstotka indeksacije ter vrste pokojnine.

Do tega prejemka so upravičeni vsi prejemniki pokojnin, katerih izračunana pokojnina je nižja od najnižje pokojnine. Velja za vse pokojnine (starostne, invalidske, za preživele družinske člane), vendar pa je ta pokojnina dostopna samo tistim aktivnim zavarovancem, ki so ostali v starem sistemu, tj. tistim, ki prispevke vplačujejo v celoti zgolj v I. (javni) steber. Osebe, ki spadajo v novi sistem, kar pomeni, da del prispevkov namenjajo tudi v II. (privatni) steber, niso upravičene do takšne minimalne pokojnine. Te osebe so deležne prejemkov iz splošne sheme socialnega varstva, ki je dostopna vsem državljanom.

Višina minimalne pokojnine - Minimalna pokojnina je sestavni del zavarovanja v javnem pokojninskem sistemu. Do nje so upravičeni tisti zavarovanci, ki so ostali v starem sistemu in prispevke v celoti vplačujejo le v I. steber ter upokojenci s kombiniranimi pokojninami, ampak samo za osnovne pokojnine, to je za tisti del pokojnine, ki se izplačuje iz javnega sistema. Za pokojnine, izplačane iz II. stebra, ni minimalne pokojnine.

Višina minimalne pokojnine je odvisna od dopolnjene zavarovalne dobe in od trenutne najnižje vrednosti pokojnine.

Minimalna pokojnina (MP) se izračuna v skladu s splošno pokojninsko formulo za minimalno pokojnino za obdobje pred 2002, medtem ko za zavarovalno dobo, pridobljeno po letu 2002, formula vključuje osnovni pokojninski faktor 0,75.

MP = zavarovalna doba (IP) x začetni faktor (IF) x pokojninski faktor (PF) x trenutna minimalna

vrednost pokojnine (AMPV)

Formula spominja na splošno pokojninsko formulo, pri čemer se pretekle plače ne upoštevajo, manjka pa tudi dodatek k pokojnini. Najnižja vrednost pokojnine je v letu 2014 znašala 59.05 HRK (za primerjavo: najnižja mesečna pokojnina moškega s 40 leti delovne dobe, ob starostni upokojitvi s 65. letom starosti je 2.362 HRK (40x59.05)).

Do prejemanja minimalne pokojnine so upravičeni tisti, ki izpolnjujejo pogoje za upokojitev, pri čemer morajo biti pokojninski prejemki, izračunani v skladu s splošno formulo, nižji od najnižje pokojnine. Upravičenost do minimalne pokojnine ni odvisna od dohodkov in premoženja posameznika. Ta vrsta pokojnine je višja za osebe z nizkimi dohodki, trenutno za tiste, katerih povprečna plača v celotni aktivni dobi je bila pod ali okoli 75% povprečne nacionalne plače. Posebna vrsta minimalne pokojnine je namenjena vojnim veteranom. Minimalna pokojnina v tem primeru znaša 45% povprečne neto plače na Hrvaškem.

NEMČIJA

Nemčija ne pozna zakonsko določene minimalne pokojnine, vendar pa so v okviru koncepta minimalnega dohodka posamezniki, ki dosežejo zakonsko določeno upokojitveno starost, v kolikor njihovi pokojninski in drugi dohodki niso zadostni, upravičeni do dodatnih prejemkov iz sistema socialnega varstva, ki so dodeljeni v odvisnosti od vseh dohodkov in premoženja posameznika. Ti prejemki se nanašajo na posameznikove osnovne potrebe. Sistem socialne pomoči je v celoti financiran z davki. Ob koncu leta 2013 je takšen prejemek prejemalo ok. 0,5 milijona oseb, ki so že dopolnile zakonsko določeno upokojitveno starost ali starejših, kar je 3% vsega prebivalstva v tej starostni skupini. Odhodki iz tega naslova so v letu 2013 znašali 0,1% BDP.

ŠVEDSKA

Posameznikom, ki jim iz različnih razlogov ne uspe privarčevati zadostnih sredstev za pokojnino v obveznem delu zavarovanja, je kot socialni korektiv zagotovljena **zajamčena pokojnina, ki ni vezana na zaslužek**. Državni pokojninski sistem zagotavlja **minimalne pokojnine** v odvisnosti od vseh dohodkov in premoženja vsem državljanom, ki so starejši od 65 let[1] in nimajo pravice do pokojnine, ki je odvisna od višine dohodkov, ali pa je ta pokojnina zelo nizka. Pravica je v celoti vezana na prebivališče na Švedskem, zato ni ločevanja na zaposlene in samozaposlene. Do nje so upravičene vse osebe, ki so bile vsaj 3 leta zaposlene na Švedskem in so pridobile pravico do pokojnine. Polno zajamčeno pokojnino prejmejo osebe s 40 leti prebivanja na Švedskem med 25. in 64. letom starosti, za krajša obdobja prebivanja pa se pravica sorazmerno zmanjša.

Letni prejemek zajamčene pokojnine lahko znaša največ 2,13 osnovnega zneska, določenega ob upoštevanju indeksa cen (PBA) (10.004 EUR/leto v letu 2015) za enočlansko gospodinjstvo in 1.90 PBA na osebo (8.924 EUR /leto v letu 2015) za tiste, ki živijo v skupnem gospodinjstvu. Zajamčene pokojnine ne prejmejo posamezniki, pri katerih dohodek iz naslova pokojnine doseže 3,07 PBA za enočlansko gospodinjstvo in 2,72 PBA za veččlansko gospodinjstvo.

Zajamčene pokojnine se financirajo iz državnega proračuna (iz splošnih davčnih prihodkov).

Formalno zunaj pokojninskega sistema, ampak tesno povezana z njim, sta neobdavčena, na dohodek in premoženje posameznika vezana dodatka:

- stanovanjski dodatek za upokojence (BTP): pokrije 93% stanovanjskih stroškov do višine 528 EUR za poročene osebe plus 18 EUR na osebo *in* 264 EUR za neporočene osebe plus 36 EUR.
- posebni stanovanjski dodatek za upokojence (SBTP) z nizkimi dohodki in visokimi stroški stanovanj, in sicer v višini do 654 EUR za poročene ali 327 EUR za neporočene osebe, ki prejemajo podporo za starejše (*äldreförsörjningsstöd*)[2] in imajo visoke stanovanjske stroške.

---

[1] Vse oblike osnovnih prejemkov iz naslova zagotavljanja socialne varnosti za starejše lahko prejema le oseba, ki je starejša od 65 let.

[2] Za tiste, ki ne izpolnjujejo pogojev za zajamčeno pokojnino, obstaja namreč tudi t.i. program podpore za starejše (*äldreförsörjningsstöd* - AFS) nad 65. letom starosti, ki je neobdavčen ter vezan na dohodek in premoženje in zagotavlja, da upokojenci z zelo nizkimi dohodki, ponavadi priseljenci z nekaj leti bivanja na Švedskem, ne bi postali odvisni od socialne pomoči. Višina je odvisna od dohodka posameznega gospodinjstva in od stanovanjskih stroškov, vendar pa je vedno višji od socialne pomoči. Podpora tako vzpostavlja primeren življenjski standard potem, ko so že plačani stanovanjski stroški in ustreza 1.4468 osnovnega zneska, določenega ob upoštevanju indeksa cen za samsko osebo ter 1.1191 osnovnega zneska za osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu.

Zajamčena pokojnina se izplačuje v višini 94.572 kron (2014) preživelemu zakoncu, mlajšemu od 65 let, če le-ta prejema nizko izravnalno pokojnino ali izravnalne pokojnine sploh ne prejema, ker umrli zakonec do nje ni bil upravičen. Pogoj za priznanje te pokojnine je, da je umrli bival na Švedskem vsaj 3 leta, polna vrednost prejemka pa se izplača ob pogoju 40-letnega bivanja na Švedskem. Za vsako manjkajoče leto bivanja na Švedskem, se prejemek zniža za 2,5% (1/40).

- izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv.

Izjava o skladnosti (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS
Korelacijska tabela (oblika pdf) – izvoz iz baze RPS

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel,
- ukinitev postopka ali odprava administrativnih bremen,
- spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti,
- podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja,
- ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitev obstoječih organov,
- ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva,
- ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva;

Zakon nima administrativnih posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov,
- stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke,
- čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

Zakon nima posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

- kakovost zraka,
- cilje upravljanja voda,
- kakovost ali vire prsti,
- podnebne spremembe,
- biotsko raznovrstnost, varovana in zavarovana območja,
- nastajanje odpadkov in ravnanje z njimi,
- verjetnost ali stopnjo tveganja za okolje,
- aktivnosti podjetij v zvezi z okoljem,
- organizacijo dejavnosti v prostoru in rabo prostora,
- prostorsko identiteto,

- varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami:
  - preprečevanje nastanka oziroma zmanjšanje posledic naravnih in drugih nesreč,
  - zaščita, reševanje in pomoč ob nesreči.

Zakon nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

- poslovne stroške in poslovanje,
- premoženjske pravice,
- inovacije in raziskave,
- potrošnike in gospodinjstva,
- določene regije in sektorje,
- druge države in mednarodne odnose,
- makroekonomsko okolje,
- mala in srednja podjetja:
  - število podjetij in njihova velikost,
  - število podjetij in delovnih mest, na katera se nanaša predlagani predpis,
  - pomen različnih kategorij malih in srednjih podjetij v panogah,
  - povezanost z drugimi panogami in mogoči vplivi na podizvajalce,
- konkurenčnost podjetij:
  - omejevanje dostopa na trg dobaviteljem,
  - omejevanje konkurenčnosti dobaviteljev,
  - zmanjševanje spodbud dobaviteljem za učinkovito konkurenčnost.

Zakon nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- zaposlenost in trg dela,
- standarde in pravice v zvezi s kakovostjo dela,
- socialno vključenost in zaščito določenih skupin,

Starostni upokojenci so ena izmed ranljivejših skupin prebivalstva z vidika tveganja revščine, saj predstavljajo velik odstotek posameznikov z najvišjim tveganjem revščine. Razlog za navedeno stanje so predvsem nizke pokojnine iz naslova pokojninskega zavarovanja, ki so posledica nizkih dohodkov, ki so jih tekom svoje aktivne dobe praviloma prejemali posamezniki z dolgim delovnim stažem.

Upokojenci (osebe stare 65 let in več) so najbolj ranljiva populacija z vidika stopnje tveganja revščine, še posebej to velja za starejše osebe, ki živijo same. Stopnja tveganja revščine je sicer odvisna od strukture gospodinjstva in gibanja razpoložljivih dohodkov v gospodinjstvih (in v populaciji), zato je težko oceniti direkten vliv predlagane spremembe na znižanje stopnje tveganja upokojencev. Predlagana sprememba višine najnižje pokojnine za polno delovno dobo bo pozitivno vplivala na razpoložljiv dohodek v gospodinjstvih in s tem na zmanjševanje materialne prikrajšanosti in na življenjsko raven starejših. Ocenjujemo, da bodo posredno ugodni vplivi tudi na zmanjševanje stopnje tveganja revščine.

Zakon bo s povišanjem najnižje pokojnine upokojencem s daljšim delovnim stažem in najnižjimi pokojninami zagotovil boljšo socialno vključenost ter zaščito, saj je namen sprememb v dvigu njihovega dohodka.

- pravice iz starševskega varstva in družinskih prejemkov ter družinska razmerja,
- enakost spolov,
- enako obravnavo družbenih skupin glede na različne osebne okoliščine (nediskriminacija),
- sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko,

- javno zdravje,
- zdravstveno varstvo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,
- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,
- razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij.

Zakon nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:
   - ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
   - širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

Zakon bo objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije ter na spletni strani MDDSZ.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:
   - zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,
   - organi, civilna družba,
   - metode za spremljanje doseganja ciljev,
   - merila za ugotavljanje doseganja ciljev,
   - časovni okvir spremljanja za pripravo poročil,
   - roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

- osebno ime zunanjega strokovnjaka ali firma in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi zakona.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,
- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe,
- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,
- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Peter Pogačar, državni sekretar; Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Martina Vuk, državna sekretarka, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- dr. Andraž Rangus, sekretar, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Mitja Žiher, vodja Sektorja za pokojnine in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

II. BESEDILO ČLENOV
(nomotehnično urejen predlog zakona)

1. člen

V Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD in 102/15) se prvi odstavek 36. člena spremeni tako, da se glasi:

»(1) Najnižja pokojninska osnova se določi od 1. januarja posameznega koledarskega leta v višini 76,5% povprečne mesečne plače, izplačane v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu, zmanjšane za davke in prispevke, ki se plačujejo od plače po povprečni stopnji v Republiki Sloveniji ter povečane za odstotek, s katerim so usklajene pokojnine od 1. januarja tekočega koledarskega leta. Višina najnižje pokojninske osnove se nato spreminja v višini in rokih, v katerih se izvajajo uskladitve pokojnin v tekočem koledarskem letu.«

2. člen

V 39. členu se za drugim odstavkom dodajo novi tretji, četrti, peti, šesti, sedmi in osmi odstavek, ki se glasijo:

»(3) Ne glede na določbe tega zakona, ki urejajo odmero starostne in invalidske pokojnine je zavarovancu, ki je pridobil pravico do starostne ali invalidske pokojnine po določbah tega zakona, zagotovljena pokojnina v višini:

- 500 eurov, če je dopolnil najmanj 40 let pokojninske dobe brez dokupa;
- 490 eurov, če je dopolnil najmanj 39 let pokojninske dobe brez dokupa, vendar manj kot 40 let pokojninske dobe brez dokupa;
- 480 eurov, če je dopolnil najmanj 38 let pokojninske dobe brez dokupa, vendar manj kot 39 let pokojninske dobe brez dokupa;
- 470 eurov, če je dopolnil najmanj 37 let pokojninske dobe brez dokupa, vendar manj kot 38 let pokojninske dobe brez dokupa.

(4) Zavarovancu iz prejšnjega odstavka, ki je pridobil pravico do starostne ali invalidske pokojnine v sorazmernem delu po mednarodnih pogodbah, je zagotovljen sorazmerni del zneska pokojnine iz prejšnjega odstavka.
(5) Pri ugotavljanju pokojninske dobe brez dokupa iz tretjega odstavka tega člena se dodana doba ne upošteva.
(6) Zneski pokojnin iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se spreminjajo v višini in rokih, v katerih se izvajajo uskladitve pokojnin.
(7) Znesek pokojnine iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se ne upošteva pri določanju osnove za odmero vdovske oziroma družinske pokojnine in pri odmeri nadomestil iz invalidskega zavarovanja.
(8) Znesek pokojnine iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se ne zagotavlja zavarovancem iz prvega odstavka 401. člena tega zakona.«.

3. člen

V prvem odstavku 161. člena se v osemintrideseti alineji pika nadomesti s podpičjem in doda nova devetintrideseta alineja, ki se glasi:

»- del pokojnine v višini razlike med pokojnino, ki bi bila zavarovancu odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od najnižje pokojninske osnove ali njegove dejanske pokojninske osnove in zneskom pokojnine določene v tretjem oziroma četrtem odstavku 39. člena tega zakona.«

Prehodna in končna določba

4. člen

(1) Uživalcem, ki so uveljavili pravico do starostne ali invalidske pokojnine po predhodno veljavnih predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, se od uveljavitve tega zakona naprej zagotavljajo pravice v obsegu, določenem s tem zakonom, brez izdaje posamičnega akta.
(2) Zavarovancem, ki jim je bila starostna pokojnina zmanjšana na podlagi prvega odstavka 53. člena ZPIZ-1 in uživalcem, ki jim je bila pokojnina odmerjena za ožji obseg pravic, ni zagotovljen znesek pokojnine iz novega tretjega oziroma četrtega odstavka 39. člena zakona.

5. člen

Ta zakon začne veljati 1. julija 2017.

III. OBRAZLOŽITEV

Obrazložitev k 1. členu

Člen določa jasnejšo dikcijo uskladitve najnižje in najvišje pokojninske osnove.

Na ta način je nedvoumno določeno, da se višina najnižje pokojninske osnove in posledično tudi najvišje pokojninske osnove poveča za odstotek, s katerim so usklajene pokojnine v tekočem koledarskem letu in to v višini in rokih, v katerih se izvajajo uskladitve pokojnin. S tem se zagotavlja enaka obravnava vseh zavarovancev, ki se upokojujejo v tekočem koledarskem letu, kar je veljalo tudi že v ZPIZ-1.

Obrazložitev k 2. členu

Zaradi zagotovitve socialne varnosti se s spremembo 39. člena ZPIZ-2 posameznikom z dolgim delovnim stažem zagotavlja najnižja pokojnina v primeru, ko njihova starostna ali invalidska pokojnina, odmerjena v skladu z drugimi določbami ZPIZ-2, ne dosega tega zneska. S spremembo člena je tako določeno, da se posamezniku, ki je dopolnil 40 let pokojninske dobe brez dokupa, starostna ali invalidska pokojnina zagotavlja v višini 500 eurov. Zavarovancu se tako najprej odmeri pokojnina v skladu z določbami, ki urejajo odmero pokojnine po ZPIZ-2, nato pa se mu le-ta zagotavlja v višini 500 eurov, če njegova starostna ali invalidska pokojnina odmerjena od dejanske pokojninske osnove ali od najnižje pokojninske osnove znaša manj. Zavarovancu, ki se upokoji z dopolnjenimi več kot 39 leti in manj kot 40 leti pokojninske dobe brez dokupa, pa njegova starostna ali invalidska pokojnina ne presega zneska 490 eurov, se le-ta zagotavlja v višini 490 eurov. Podobno velja za zavarovanca, ki sta dopolnila 38 ali 37 let pokojninske dobe brez dokupa, ki se

jima starostna ali invalidska pokojnina, ne glede na višino odmerjene starostne ali invalidske pokojnine, zagotavlja v višini 480 eurov oziroma 470 eurov, če je odmerjena starostna ali invalidska pokojnina nižja od tega zneska.

Temeljni namen zakona je zagotoviti starostno in invalidsko pokojnino vsaj v primerljivi višini kot je cenzus za pridobitev varstvenega dodatka, ki ga urejajo predpisi s področja socialne varnosti. V praksi se namreč prevečkrat zgodi, da so prejemki iz naslova socialne varnosti višji od pokojnine, ki jo za 40 let pokojninske dobe brez dokupa prejemajo upokojenci, ki so že tekom svoje aktivne dobe prejemali nizke dohodke in imajo zato posledično starostno ali invalidsko pokojnino odmerjeno od najnižje pokojninske osnove. Namen zakona je zagotoviti najnižjo starostno ali invalidsko pokojnino za upokojence s 40 leti pokojninske dobe brez dokupa v primerljivi višini cenzusa za pridobitev pravice do varstvenega dodatka ter s tem zagotoviti njihovo osnovno socialno varnost vsaj v takšni meri, da jim za preživetje ne bo potrebno zaprošati za varstveni dodatek. S spremembo zakona se tako zagotavlja socialna varnost upokojencem z daljšo aktivno dobo oziroma daljšo pokojninsko dobo brez dokupa.

V zvezi s predlogom člena je potrebno pojasniti, da se v **pokojninsko dobo brez dokupa** upošteva obdobje obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obdobja opravljanja kmetijske dejavnosti in obdobja delovnega razmerja v tujini, vendar brez dokupa pokojninske dobe. Gre za obdobja t.i. “aktivne dobe” zavarovanca, kar pomeni, da se v to dobo vštevajo obdobja aktivnega dela, pa tudi obdobja zunaj dela, ko je zavarovanec užival katero od pravic iz dela ali socialne varnosti in je bil iz tega naslova obvezno zavarovan. Ne upoštevajo pa se obdobja posebne dobe oziroma dobe, za katero niso bili plačani prispevki, vsa dokupljena obdobja in obdobja prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje, z izjemo obdobja prostovoljnega zavarovanja kmetov po petem odstavku 25. člena ZPIZ-2 na podlagi aktivnega opravljanja kmetijske dejavnosti. Pri ugotavljanju pokojninske dobe brez dokupa se dodana doba (8. točka 7. člena ZPIZ-2) ne upošteva, kar je izrecno navedeno v petem odstavku.

Zavarovancu se zagotavlja pokojnina po tem členu v sorazmernem delu, če je pridobil pravico do starostne ali invalidske pokojnine v sorazmernem delu po mednarodnih pogodbah.

Zneski, določeni v tem členu, se usklajujejo na način in v rokih kot to velja za vse pokojnine, kar pomeni, da višina zneskov sledi usklajevanju pokojnin (po ZPIZ-2 ali drugem zakonu).

Zakon v sedmem odstavku tega člena jasno opredeljuje, da se znesek pokojnine iz tretjega in četrtega odstavka tega člena ne upošteva pri določanju osnove za odmero vdovske oziroma družinske pokojnine in pri odmeri nadomestil iz invalidskega zavarovanja.

Znesek pokojnine iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se ne zagotavlja zavarovancem iz prvega odstavka 401. člena zakona, ki so bili do uveljavitve pravic po tem zakonu pretežni del zavarovalne dobe zavarovani za ožji obseg pravic po predpisih, veljavnih do uveljavitve tega zakona.

Obrazložitev k 3. členu

S predlagano spremembo se določa način zagotavljanja finančnih sredstev za višje odmerjene pokojnine iz 39. člena tega zakona. Razlika med višino starostne ali invalidske pokojnine, ki je zagotovljena upokojencu na podlagi dopolnjenega 39. člena ZPIZ-2 in pokojnino, ki bi se mu izplačevala glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od najnižje pokojninske osnove ali na podlagi dejanske pokojninske osnove, se krije iz državnega proračuna. Takšna določba je nujna zaradi ohranjanja temeljnih načel, na katerih sloni obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, t.j. načela solidarnosti, načela prerazdelitve ter načela vzajemnosti.

Obrazložitev k 4. členu

Z navedenim členom se zagotavlja višja starostna ali invalidska pokojnina tudi tistim upokojencem, ki so sicer izpolnili pogoje, določene v drugem odstavku 39. člena tega zakona (tudi pogoj pokojninske dobe brez dokupa), vendar pa so se starostno ali invalidsko upokojili še pred njegovo uveljavitvijo, ne glede na zakonodajo, na podlagi katere so se upokojili (ZPIZ, ZPIZ-1 ali ZPIZ-2). Na ta način se zagotavlja enaka obravnava vseh upokojencev, ki so dopolnili 37 let ali več pokojninske

dobe brez dokupa, njihova dejansko odmerjena starostna ali invalidska pokojnina pa je nižja od zneskov, določenih v tretjem oziroma četrtem odstavku 39. člena tega zakona.

Pri upokojencih pa ne bo prišlo do nove odmere starostne ali invalidske pokojnine, temveč se jim bo zgolj zagotovil nov znesek, in sicer od uveljavitve tega zakona dalje.

Zavarovancem, ki jim je bila starostna pokojnina zmanjšana na podlagi prvega odstavka 53. člena ZPIZ-1 in uživalcem, ki jim je bila pokojnina odmerjena za ožji obseg pravic, ni zagotovljen znesek pokojnine iz tretjega oziroma četrtega odstavka 39. člena zakona.

Obrazložitev k 5. členu

Ta člen določa začetek veljavnosti zakona, in sicer začne zakon veljati 1. julija 2017.

III. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

36. člen
(najnižja in najvišja pokojninska osnova)

(1) Najnižja pokojninska osnova se določi od 1. januarja posameznega koledarskega leta v višini 76,5 % povprečne mesečne plače izplačane v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu, zmanjšane za davke in prispevke, ki se plačujejo od plače po povprečni stopnji v Republiki Sloveniji.
(2) Najvišja pokojninska osnova se določi v višini štirikratnika najnižje pokojninske osnove.
(3) Zavarovancu se odmeri starostna pokojnina od najnižje ali najvišje pokojninske osnove določene v posameznem koledarskem letu, če starostna pokojnina s pripadajočimi uskladitvami v letu uveljavitve pravice, odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od zavarovančeve pokojninske osnove, ne dosega ali preseže znesek starostne pokojnine za enako pokojninsko dobo, odmerjenega od najnižje ali najvišje pokojninske osnove.

39. člen
(najnižja pokojnina)

(1) Zavarovancu, ki pridobi pravico do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine po določbah tega zakona, je zagotovljena najnižja pokojnina v višini 26 % najnižje pokojninske osnove.
(2) Zavarovancu, ki pridobi pravico do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine v sorazmernem delu po mednarodnih pogodbah, je zagotovljen najmanj sorazmerni del starostne pokojnine iz prejšnjega odstavka.

161. člen
(obveznosti državnega proračuna)

(1) Republika Slovenija zagotavlja sredstva iz državnega proračuna za pokrivanje obveznosti obveznega zavarovanja, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov, in sicer za:
- udeležence NOB in druge vojne veterane, udeležence španske vojne, narodne heroje in nosilce Partizanske spomenice 41, družinske člane padlih oziroma umrlih borcev NOB;
- obdobje do 31. marca 1992, ki ga je uživalec pokojnine, uveljavljene pri Zavodu, prebil v zavarovanju pri nosilcih zavarovanja v drugih republikah nekdanje SFRJ;
- čas skrbi za otroka v prvem letu otrokove starosti, priznan na podlagi prve alineje 189. člena ZPIZ-1;
- čas poklicne rehabilitacije zavarovanca s preostalo delovno zmožnostjo;
- čas poklicne rehabilitacije vojaškega invalida, slepega, gluhega in naglušnega, obolelega za distrofijo in sorodnimi mišičnimi in nevromišičnimi boleznimi, paraplegijo, cerebralno in otroško paralizo ter multiplo sklerozo, ekstrapiramidnimi obolenji ali civilnega invalida vojne, ne glede na to, ali je bil pred tem zavarovan;
- čas zadržanosti od dela zaradi začasne nezmožnosti za delo ali starševskega dopusta po prenehanju delovnega razmerja ali drugega razmerja, ki je bilo podlaga za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če je zavarovanec v tem času prejemal nadomestilo plače;
- čas, ko je duhovnik, redovnik, redovnica ali oseba v drugi verski skupnosti poklicno opravljala versko službo na območju Republike Slovenije in ji ni bilo omogočeno plačevati prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred 1. januarjem 1983;
- prišteto dobo v trajanju ene četrtine dobe dejanskega zavarovanja, ki se prišteje pokojninski dobi za pridobitev in odmero pravic zavarovancem s telesno okvaro najmanj 70 %, vojaškim invalidom od I. do VI. skupine, civilnim invalidom vojne od I. do VI. skupine, slepim, gluhim, obolelim za distrofijo in sorodnimi mišičnimi in nevromišičnimi boleznimi in za paraplegijo, cerebralno in

otroško paralizo, multiplo sklerozo ter ekstrapiramidnimi obolenji;
- dodano dobo v trajanju ene četrtine dobe dejanskega zavarovanja, ki se prišteje pokojninski dobi za pridobitev in odmero pravic zavarovancem, ki so bili vključeni v obvezno dodatno zavarovanje ali poklicno zavarovanje;
- oskrbnine;
- del pokojnine v višini razlike med pokojnino, ki bi bila zavarovancu odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od njegove dejanske pokojninske osnove in zneskom v višini 26 % najnižje pokojninske osnove;
- čas neupravičenega kaznovanja zaradi političnih razlogov oziroma neupravičenega odvzema prostosti;
- zavarovalno dobo v trajanju razlike do polnega delovnega časa v primerih, ki ga je zavarovanec dopolnil na delu s krajšim delovnim časom od polnega, ki se upošteva v zavarovalno dobo kot delo s polnim delovnim časom;
- pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bivših vojaških zavarovancev, ki jih izplačuje Zavod;
- akontacije pokojnin, ki bi jih bil dolžan izplačati nosilec zavarovanja iz katere od drugih držav, nastalih na območju nekdanje SFRJ;
- dodatke, ki jih Zavod skladno z zakonom izplačuje k pokojninam slovenskih državljanov, ki so pridobili pravico do pokojnine iz katere od drugih držav, nastalih na območju nekdanje SFRJ;
- posebne dodatke, priznane s sklepom Izvršnega sveta SRS, k družinskim pokojninam vdovam žrtev dachauskih procesov;
- žrtve vojnega nasilja;
- uživalce izjemnih pokojnin;
- uživalce administrativnih pokojnin;
- delavce Ministrstva za notranje zadeve in zavodov za izvrševanje kazenskih sankcij oziroma zavodov za prestajanje kazni zapora;
- uživalce pokojnin po zakonih o poslancih, o Vladi Republike Slovenije, o notranjih zadevah, o policiji, o izvrševanju kazenskih sankcij, o obrambi, o sodniški službi, o kazenskem postopku, o prekrških;
- upravičence do višjega zneska pokojnine na podlagi zakona o popravi krivic;
- izjemne pokojnine delavcev v premogovnikih in pri proizvodnji ter predelavi azbesta;
- preživnine bivšim zasebnim dimnikarskim obrtnikom;
- obdobje aktivne vojaške službe v nekdanji JLA;
- prispevek zavarovanca in delodajalca za zaposlene v invalidskih podjetjih in zaposlitvenih centrih;
- prispevek delodajalca za zavarovance, za katere ta prispevek plačuje Republika Slovenija;
- prispevek zavarovanca in delodajalca za upravičence do starševskega dodatka;
- prispevek delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki so obvezno oziroma prostovoljno vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- prispevek zavarovanca in delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev, ki jim je bil prispevek zmanjšan ali odpisan po zakonu o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane;
- obračunane neplačane prispevke po 74. členu Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 63/04, 72/05, 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06, 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 87/11);
- v drugih primerih, če tako določa zakon;
- upokojene člane sklada obrtnikov, ki so pridobili pravice do skladove pokojnine na podlagi obdobja zavarovanja od uvedbe skladovega zavarovanja pa do 1. januarja 1983 – do zneska minimalne pokojnine;
- del pokojnine, ki je bila priznana ob upoštevanju obdobij, prebitih v invalidskih podjetjih, za katere niso bili plačani prispevki;
- del prispevkov zavarovanca in delodajalca za samozaposlene zavarovance v prvih 24 mesecih poslovanja po prvem vpisu v poslovni register ali v drug register oziroma evidenco, ki je predpisana za določeno dejavnost;
- del prispevkov delodajalca iz 156. in prvega odstavka 157. člena tega zakona;
- uživalce pokojnine iz drugega odstavka 204. člena tega zakona – za celoten znesek pokojnine, ki se odmeri v višini starostne pokojnine, kot bi jim bila priznana na dan uveljavitve pokojnine po drugem odstavku 204. člena tega zakona, če bi izpolnjevali pogoje za priznanje pravice do starostne pokojnine, in se izplačuje do izpolnitve pogojev za uveljavitev pravice do starostne pokojnine iz 27. člena tega zakona.

(2) Osnove in način poračuna finančnih obveznosti iz prejšnjega odstavka določa zakon, ki ureja poračunavanje finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega

zavarovanja.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

(razlogi in posledice, zaradi katerih se predlaga nujni ali skrajšani postopek, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se v skladu s 169. členom Poslovnika državnega zbora obravnava po nujnem postopku)

Predlaga se skrajšani postopek obravnave zakona v Državnem zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor RS) na podlagi prve alineje prvega ostavka 142. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07-uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13), ker gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. S spremembami zakona se na novo ureja najnižja pokojnina za upokojence z daljšim delovnim stažem. Namen zakona je zagotoviti najnižjo starostno ali invalidsko pokojnino za upokojence z daljšim delovnim stažem, s tem pa zagotoviti njihovo osnovno socialno varnost v vsaj takšni meri, da jim za preživetje ne bo potrebno zaprošati za varstveni dodatek. S spremembo zakona se tako zagotavlja socialna varnost upokojencem z daljšo aktivno dobo oziroma daljšo pokojninsko dobo brez dokupa.

S predlogom zakona se ne spreminja sistemske ureditve odmere pokojnin v splošnem sistemu pokojninskega in invalidskega zavarovanja, temveč se zgolj v enem členu zagotavlja višjo socialno varnost upokojencem, ki so dopolnili 37, 38, 39 in 40 let pokojninske dobe brez dokupa, in sicer na način, da se določijo novi zneski najnižje pokojnine, ki so odvisni od dolžine pokojninske dobe brez dokupa.

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona
- analize, študije
- vprašalniki
- ankete
- pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona
- drugo